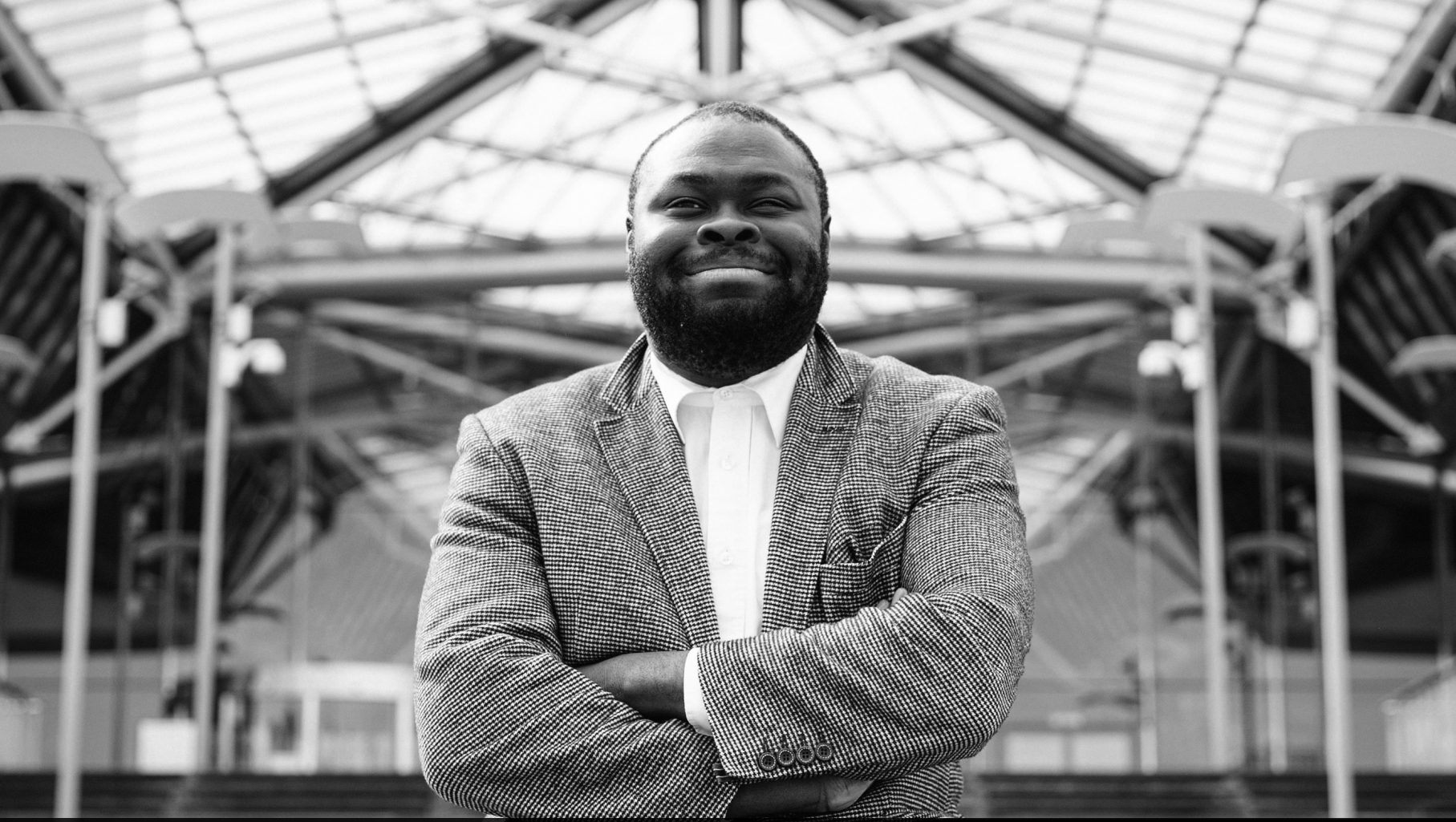

deliberatie: liever wel of niet?

stoom afblazen buiten de boeken

het semi-serieuze universiteitsalfabet

studentenblad Universiteit Antwerpen

dwars

nr. 123 | jaargang 19 | september 2019 | gratis | www.dwars.be

colofon

dwars is het studentenblad van Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. Het magazine verschijnt drie keer per semester en wordt gratis verdeeld op UAntwerpen-campussen Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim en Stadscampus.
Op www.dwars.be is bovendien wekelijks nieuwe content te vinden.

Dit nummer werd afgesloten op 22/9/2019.
Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt zich het recht ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Oplage: 2.400 exemplaren. V.U. Daan Krake,
Kleine Kauwenberg 22, B-2000 Antwerpen

adverteren@dwars.be ■ contact@dwars.be ■ www.dwars.be

hoofdredacteur | Daan Krake
adjunct-hoofdredacteur | Tino Mourik

redactie | Amée Zoutberg ■ Daan Krake ■ Jana Scheers
Lie Van Roeyen ■ Louise De Vliegere
Maureen Lambrechts ■ Tim Vermeiren ■ Tino Mourik

eindredactie | Margaux Albertijn (verantwoordelijke) ■ Ashley Engelbos
Emma Verhoeven ■ Margo Buelens-Terryn ■ Oscar Terryn
Reinier den Hoed ■ Silke Geven ■ Stein de Groof
Tim Vermeiren

beeld | Amber Peeters (verantwoordelijke) ■ Lie Van Roeyen
Reinout Arents ■ Rin Verstraeten ■ Witse Beyers

vormgeving | Lie Van Roeyen (verantwoordelijke) ■ Alex Noels
Anne Leupen ■ Rin Verstraeten ■ Stine Moons

social media | Margo Buelens-Terryn (verantwoordelijke)
Louise De Vliegere ■ Maureen Lambrechts ■ Oscar Terryn

IT | Stein de Groof (verantwoordelijke) ■ Ferdinand Peeters

PR | Dominique Snel (verantwoordelijke) ■ Tim Vermeiren
Jana Scheers ■ Maureen Lambrechts

notulen | Tino Mourik

drukkerij | Antilope De Bie

cover | Reinout Arents

strip | Naomi Bousson ■ naomibousson.tumblr.com

met dank aan | Jean-Marc Guessou

Marx en journalistiek

Daan Krake, **hoofdredacteur**

Gefeliciteerd! Je hebt ervoor gekozen om de eerste *dwars* van dit academiejaar open te slaan. Na het lezen van deze editie hopen we je blik verruimd te hebben en je bovendien kritischer te laten kijken naar de wereld om je heen, voor zover je dat nog niet deed.

Graag zou ik je meenemen naar mei van dit jaar. Op de dwarse verkiezingsavond, waar ik werd verkozen als hoofdredacteur, kwam er een oud-dwarser naar mij toe. Hij vroeg me of ik wist wat Karl Marx vertelde over journalistiek, een zogezegd bekende uitspraak. Toch haalde ik mijn schouders op, ik had werkelijk geen idee. "Schrijf niet over wat ze (de heersende klasse) willen lezen, maar schrijf juist wat ze niet willen lezen", vertelde hij me. Laten we er voor het gemak van uitgaan dat deze quote daadwerkelijk van Marx komt.

Misschien is dit de eerste *dwars* ooit die je te lezen krijgt, misschien ook niet, maar je moet weten dat *dwars* in 2001 is opgericht om kritisch te kijken naar én te schrijven over het beleid van onze universiteit. Houd dat in je achterhoofd en stel je de vraag bij elk artikel: 'Wat is de kritiek hierachter?' Hoewel, elk artikel... We hebben ook onze vaste rubrieken die in het leven geroepen zijn om onze lezers van wat luchtigere, maar niet minder interessante artikels te voorzien.

Een kritische blik als rode draad dus. Een van de artikels in deze editie gaat over het systeem van deliberatie of *full-credit*. Dat verschilde namelijk nogal eens per faculteit. Verder schrijven we een artikel over onze rector Herman Van Goethem die de afgelopen verkiezingen zijn stem leende aan de campagnes van twee politici.

Blader door en je vindt een column over de zoektocht naar geluk, studentenhuisvesting op Campus Drie Eiken, hoe kansarmoede uit Antwerpen te verdrijven en een UA-ABC om iedere student wegwijs te maken. Er komen nog meer artikelen aan bod, maar die laten we je zelf ontdekken.

Genoeg te lezen dus. Laat ik er dit academiejaar in ieder geval naar streven om de filosofie van Marx en die van de oprichters van *dwars* in mijn achterhoofd te houden. Niet alleen tijdens het schrijven, maar ook in het dagelijks (studenten)leven. Dat zouden we allemaal moeten doen.

EDITORIAAL

INHOUD

7 invloed van de jezuïeten
10 zoektocht naar het verloren geluk
12 fictieve filmmuziek
13 opium voor het volk?
14 pluralistische universiteit
18 centerfold
20 studentenhuisvesting
23 dwarswoordzoeker
27 armen tekort
32 grote liefde voor theater
34 fingerspitzengefühl
35 october power
36 cartoon

24

het semi-serieuze universiteitsalfabet

Universiteits-groentje of oudgediende, met dit komische, maar toch informatieve universiteitsalfabet bestaat er een goede kans dat je iets bijleert over ons geliefde onderwijsinstituut en alles eromheen.

dwars 123

4

deliberatie: liever wel of niet?

Delibereren klinkt aantrekkelijk, maar is dat het ook als je diploma minder waard wordt? We interviewden oud-studentenvertegenwoordiger Jean-Marc Guessou over de nieuwe deliberatieregels.

30

stoom afblazen buiten de boeken

Literatuurproffen hebben vaak een stoffig imago als lettervreters die nooit de uitgang uit hun boekendoolhof vinden. We laten het aan taal- en letterkundeprof Kevin Absilis over om dit vooroordeel in twijfel te trekken.

delibereren op

stammen, takken, achten

tekst: Tim Vermeiren ■ beeld: Reinout Arents

Vorig jaar werd de beslissing genomen om nieuwe deliberatieregels vanaf september 2019 op te nemen in het Onderwijs- en examenregelment (OER). Vanaf dit jaar is er dus in elke faculteit een mogelijkheid om te delibereren. *dwars* doet een nieuwe regeling uit de doeken en vraagt afgestudeerd en notoir studentenvertegenwoordiger Jean-Marc Guessou om tekst, uitleg en mening.

De nieuwe, universiteitsbrede deliberatieregels zitten al een tijdje in de wachtkamer. Al in mei 2018 kwam er een nota van het rectorale team op de onderwijsraad omdat men de doorstroom van studenten wilde verbeteren. Een woord als 'doorstroom' betekent hier weinig anders dan dat er een wens bestaat dat meer studenten sneller een diploma halen. Het vergeven van kleine tekorten op enkele vakken was hierbij een te volgen strategie.

Jean-Marc: “Het dossier lijkt vorig jaar in een stroomversnelling te zijn geraakt, toen ik eigenlijk al studentenvertegenwoordiger af was. Hiervoor moet men naar mijn mening vooral de coördinator Onderwijs van de studentenraad, Angela Brinkman, bedanken. Maar er was al sprake van toen ik nog in de algemene vergadering zetelde.”

Door een basis aan deliberatieregels in het OER op te nemen en universiteitsbreed vast te leggen, gelden voor alle studenten dezelfde minimumregels en -kansen. Ook werden de regels meer in lijn gebracht met de regels aan de andere Vlaamse Universiteiten.

hoog niveau
en negens

kloven tussen 8 en 10

De opzet van de nieuwe deliberatieregels is in principe eenvoudig: zit je in je afstudeerjaar van je bachelor, dan mag je tot maximum 12 studiepunten delibereren. Je moet dan minstens een 8 hebben behaald voor de vakken waarvoor je gebuisd bent, voor zover je met die onvoldoendes aan een gewogen gemiddelde komt van 50%. Dit 'gewogen gemiddelde' betekent dat een vak van 6 studiepunten dubbel zo zwaar doorweegt in het berekenen van je gemiddelde dan een vak van 3 studiepunten. Zit je in je master, dan wordt het iets strenger: hier kan je ten laagste een 9 halen voor slechts één vak van maximum 6 studiepunten. Ook je gewogen gemiddelde gaat omhoog: in je master moet je 60% halen om in aanmerking te komen voor deliberatie.

Jean-Marc: "Ik vermoed dat er wellicht niet gesleuteld wordt aan de autonomie van de faculteiten, maar nu is er wel een kader waarbinnen deliberaties mogelijk zijn. Er zijn eigenlijk geen inherent nieuwe mechanismen in het aangepaste OER, maar door de nieuwe regelingen komen bepaalde zaken meer naar voren. Een van die mechanismen is dat studenten vaak de neiging hebben om het verschil tussen een 9 en een 10 als iets kleins te zien, terwijl dat net een grote sprong is voor professoren. Ook in deze regeling zal die sprong er blijven, maar gewoon op een ander interval komen te liggen."

Er komt met andere woorden een plafond aan de strengheid van deliberaties. De vraag stelt zich echter of de strengheid van zulke deliberaties niet gewoon verschoven wordt: waar op een faculteit die vroeger een *full credit*-systeem hanteerde, een professor iemand even 9 gaf bij wijze van 'veto', kan diezelfde professor nu gewoonweg een 7 geven. Een tweede mogelijk ongewenst effect kan zijn dat professoren die uit goodwill toch net die 10 hadden gegeven aan een student die op modeltraject zit, nu sneller een 9 zullen geven, omdat de optie van deliberatie toch aanwezig is. En die onvoldoende blijft zichtbaar op je diploma.

Jean-Marc: "Zodra je de gunst van deliberatie geniet, komt dit wel op je diploma te staan. Je hebt niet plots het credit behaald omdat men je jouw diploma overhandigt. De waarde van je diploma zakt dus wel degelijk. Een van de redenen waarom vele opleidingen aan onze universiteit voorheen het *full credit*-systeem hanteerden, was juist omdat zo de waarde van de uitgedeelde diploma's steeg."

Bachelor:
- Je behaalt een gewogen gemiddelde van minstens 50%.
- Je bent geslaagd voor je bachelorproef en eventuele verplichte stages.
- Het gezamenlijk gewicht van de opleidingsonderdelen waarvoor je tekorten behaalt, telt maximum 12 studiepunten en voor elk van deze vakken behaal je minstens 8/20.

Schakel- en voorbereidingsprogramma en bachelor-opleidingen met minstens de helft studieduurverkorting:
- Je behaalt een gewogen gemiddelde van minstens 50%.
- Je bent geslaagd voor je eventuele bachelorproef en verplichte stages.
- Het gezamenlijk gewicht van de opleidingsonderdelen waarvoor je tekorten haalt, telt maximum 6 studiepunten en voor elk van deze vakken behaal je minstens 8/20.

Master, master-na-master en educatieve master:
- Je behaalt een gewogen gemiddelde van minstens 60%.
- Je bent geslaagd voor je masterproef en eventuele verplichte stages.
- Je behaalt slechts één tekort van minstens 9/20 dit voor slechts één vak van maximum 6 studiepunten.

Uiteraard hebben studenten het recht om zich te verzetten tegen deze deliberatie en het vak wel opnieuw op te nemen, maar dit zullen ze schriftelijk kenbaar moeten maken aan de examencommissie binnen zeven kalenderdagen nadat ze gedelibereerd verklaard zijn. Het zal je namelijk maar overkomen dat je zonder dat je het wil, geslaagd wordt verklaard en je een diploma met verminderde waarde overhandigd wordt.

bomen in het oerwoud

Een ander belangrijk aspect van de deliberaties is dat ze enkel doorgaan wanneer je in aanmerking komt om je bachelor- of masterdiploma te halen. Er is dus geen deliberatie per jaar, wat aanvankelijk wel het eerste voorstel zou was. Gelukkig is de regeling niet uitsluitend toepasbaar op vakken van je afstudeerjaar.

Jean-Marc: "In de nieuwe OER is de vereiste om ieder vak opnieuw op te nemen wel geschrapt. Zo zou je tekort van een eerste- of tweedejaarsvak als een 8 of een 9 op SisA kunnen laten staan tot de eigenlijke deliberatie aan het einde van je bachelor. Een ander mechanisme, waarover ik het eerder had en dat al eens door studenten over het hoofd wordt gezien, treedt hier naar voren: het systeem van zwakke en strikte volgtijdelijkheid. Je kan uiteraard een vak waarvoor je moet slagen om een ander vak op te nemen niet met een 8 of een 9 laten liggen, want dan kan je dat tweede vak nooit opnemen."

Zo brengt de op zich kleine verandering een hele reeks impliciete karakteristieken van elke opleiding met zich mee. Vakken met strikte volgtijdelijkheid zijn moeilijker delibereerbaar omwille van hun aard. Dit geldt evengoed voor je bachelor- en masterproeven of eventuele stages. Zo wordt de 'boom' van elke opleiding net dat tikkeltje scherper afgelijnd. Slagen voor de 'stamvakken' van elke opleiding blijft een absolute, noodzakelijke voorwaarde om een diploma te halen. Het is alleen voor de 'takvakken' dat je met een licht tekort gedelibereerd kan worden.

Jean-Marc: "Er is beslist wat er als 'licht tekort' in aanmerking komt voor deliberatie, maar dat wil niet zeggen dat zwaardere tekorten niet worden gedelibereerd. Eigenlijk is er sinds jaar en dag ook een andere manier van delibereren die reeds in het OER stond en nog steeds van toepassing is. Als je kan bewijzen dat er op studie- of persoonlijk vlak bijzondere omstandigheden waren en je bovendien kan aantonen dat je alle globale opleidingsdoelstellingen, ook weleens kerncompetenties genoemd, bereikt hebt, kan de examencommissie alsnog je diploma uitreiken.

> ***"Zodra je de gunst van deliberatie geniet, komt dit wel op je diploma te staan. De waarde van je diploma zakt dus.***

Hierbij is de eerste voorwaarde relatief makkelijk aan te tonen, bij overlijden van naaste familie of een langdurige ziekte bijvoorbeeld, volstaan overlijdensaktes en doktersattesten. Ook een licht tekort kan als een bijzondere omstandigheid worden beschouwd dat in het licht van het hele studieloopbaan moeten bekeken. De vraag stelt zich eerder naar die kerncompetenties, begin maar eens te bewijzen dat je alle van die kerncompetenties van een opleiding hebt bereikt, als je gebuisd bent voor een opleidingsonderdeel die exact één van die kerncompetenties beoogt. Ik kan mij erin vergissen maar hoe de eind en kerncompetenties met elkaar verweven zijn is niet makkelijk terug te vinden, dat maakt de bewijslast hiervoor nog moeilijker. Men kan bij de toepassing van die deliberatiemogelijkheid ervoor kiezen om daar een kwantitatief minimumpercentage aan te verbinden."

Dat brengt ons bij de laatste verandering die in het OER aanwezig is, namelijk een verschuiving van het eindtotaal dat je nodig zult hebben om je diploma toegekend te krijgen met bepaalde graden. Vanaf academiejaar 2020-2021 zullen de gewogen gemiddelden voor een onderscheiding en grote onderscheiding hoger liggen: dit zal respectievelijk stijgen van 65 naar 68 procent en van 75 naar 77 procent. Voor de grootste onderscheiding blijft het eindtotaal een ambitieuze 85 procent.

Jean-Marc: "Studenten die de nieuwe deliberatieregels lezen, juichen uiteraard. Toch vind ik het een beetje dubbel. Ik zou het er lastig mee hebben als ik als werkgever een potentiële werknemer bij mij zou krijgen die op meerdere bachelorvakken een onvoldoende heeft gehaald. Je kan moeilijker staven of die kennis gevaloriseerd is. Aan de andere kant zijn examens slechts momentopnames. Voor studenten die in hun academische carrière maar enkele missers halen op het modeltraject bespaart deze maatregel wel een volledig studiejaar."

Spaanse onderdrukking in katholieke sferen

geschiedenis van (Universiteit) Antwerpen in een notendop

tekst: Daan Krake ■ beeld: Reinout Arents

Universiteit Antwerpen kent een rijke geschiedenis die sterk is beïnvloed door de jezuïeten. Ook vandaag laten de jezuïeten hun invloed gelden binnen onze universiteit. Maar wie of wat zijn de jezuïeten en hoe zijn ze binnen de muren van de universiteit terecht gekomen? In een reeks artikels zoekt *dwars* naar antwoorden op deze vragen. We spraken met filosoof en historicus Dr. Ludo Abicht. "Als je een stad op een andere manier leert kennen, wordt het interessant".

Op een zonnige vrijdagochtend treffen we elkaar bij het standbeeld van Brabo op de Grote Markt en worden we ondergedompeld in de geschiedenis van de Koekenstad. Ter renovatie staat het stadhuis in de steigers. Spijtig, want het verhaal begint bij de voorgevel van het stadhuis. Bovenaan in het midden staat een beeld van Maria. "Vroeger stond daar een beeld van de god van de handel, Mercurius. Antwerpen was toen een handelsstad, heel belangrijk voor de handel tussen alle windstreken, belangrijker dan Amsterdam in die tijd", vertelt Abicht. "De Spanjaarden, die heel katholiek waren, hebben dat 'afgodsbeeld' van Mercurius verwijderd. Daarvoor in de plaats hebben ze een beeld van de maagd Maria geplaatst. Omdat ze ongeduldig waren en geen beeld met de juiste afmetingen konden vinden, hebben ze een beeld geplaatst dat eigenlijk te groot is voor de nis. Maria staat daar nu een beetje gewrongen in."

beeldenstorm

We blijven bij de Heilige Maagd en wandelen richting de kathedraal. "De kathedraal is net als het beeld in de gevel van het stadhuis ook gewijd aan Onze Lieve Vrouw."

Alle beelden in de kathedraal zijn tijdens de Beeldenstorm kort en klein geslagen; protestanten vernielden op grote schaal heiligenbeelden en relikwieën in katholieke kerken.

"Tussen 1560 en 1570 werd de stad hier langzaamaan protestants en deed de Beeldenstorm ook zijn intrede in De Nederlanden", vervolgt Abicht zijn verhaal. "Gent en Antwerpen waren toen bastions van de gereformeerde kerk. Het was hier heel protestants, en al die beelden vonden de protestanten maar afgoden."

Het is onduidelijk wanneer de Beeldenstorm precies begon, maar in 1522 sneuvelden de eerste beelden al in het Duitse Wittenberg. Een jaar later was Zürich aan de beurt en in 1530 waaide de storm over naar Kopenhagen, in 1534 naar Münster, het jaar erop naar Genève en in 1537 werd Augsburg aangedaan. De gereformeerde wind draaide in 1559 richting Schotland en streek omstreeks 1566 neer in Frankrijk en De Nederlanden. "Hier begon het in Frans-Vlaanderen en is het vervolgens helemaal tot aan het noorden doorgedrongen."

De Beeldenstorm kan worden gezien als het begin van de opstand van De Nederlanden tegen de Spaanse overheerser. In eerste instantie gebeurde dit in eendracht, maar vanaf 1576 groeiden de Noordelijke en Zuidelijke delen langzaam uit elkaar. De Spanjaarden gaven zich niet zomaar gewonnen en heroverden Antwerpen in 1585. Ze waren van mening dat de stad weer katholiek moest worden. "De Spanjaarden hadden overal waar ze konden beelden geplaatst van de Heilige Maagd. Er staan over heel Antwerpen zo'n 100 tot 150 beelden verspreid die ervan getuigen: dit is een rooms-katholieke stad. Die beelden werden vernietigd door de protestanten." Volgens de protestanten staat er in de Bijbel dat men geen beelden mag vereren. "De Spaanse overheerser sloeg hard terug met de inquisitie. Ze plaatsten ook overal opnieuw beelden op de hoeken van de straten." In de Universiteitsbuurt zijn genoeg zulke beelden te vinden.

jezuïeten

De helft van de Antwerpse bevolking vluchtte vanaf 1585 naar het noorden. "Een groot deel hiervan behoorde tot de burgerij, mensen die konden lezen en schrijven." Zelf de Bijbel kunnen lezen was uit den boze voor de Katholieke Kerk. "De Bijbel was namelijk niet bedoeld voor het volk, maar enkel bedoeld voor de priesters en de Kerk. De Kerk inter-

preteerde voor het volk wat de Bijbel was. Op de plaats waar nu het beeld van Brabo staat, hadden de Spanjaarden een brandstapel gemaakt. Daar zijn 95 'ketters' verbrand omdat ze de Bijbel in huis hadden."

"Toen zijn de jezuïeten met de Spanjaarden meegekomen met de bedoeling om jonge mannen op te leiden tot politiek-economische leiders, en zo de stad over te nemen via de opvoeding. In die tijd zijn de jezuïetenscholen gesticht." Ergens moest dat toch wel steken. Het eerst zo opstandige Antwerpen valt door overheersing weer binnen de katholieke sferen. Dat heeft geduurd tot in de tweede helft van de twintigste eeuw, wanneer in Vlaanderen (en Nederland) de secularisering de bovenhand kreeg. "Antwerpen was samen met Gent dus de eerste protestantse stad van De Nederlanden. We waren toen calvinistisch. Daarna zijn we heel katholiek geworden, mede dankzij de jezuïeten. Zij hebben hele generaties opgeleid van mensen 'in het ware geloof'", vertelt de filosoof. "Maar ook heel wetenschappelijk, dus op niveau."

Dan komen we terecht bij onze universiteit. "De jezuïeten hebben door hun scholen een enorme invloed gehad op het hoger onderwijs van Antwerpen", vertelt Abicht terwijl we richting het volgens hem 'echte hart van de jezuïeten' wandelen. "Wat nu de Erfgoedbibliotheek is, waren vroeger de huizen van de jezuïeten. Hier zijn ze begonnen." Hun kerk staat aan hetzelfde plein. "Op de gevel van de Sint-Carolus Borromeuskerk staat hun logo: IHS. Dat betekent: Jezus (toen nog met een I geschreven), Hominum (van de mensen), Salvator (verlosser). Daaronder de nagels waarmee hij gekruisigd is. Twee nagels aan de handen en een door de voeten."

draak met borsten

De kerk is geopend voor bezoekers en dus stappen we naar binnen. Eenmaal binnen raken we aan de praat met een van de vrijwilligsters. Zodra ze ontdekt dat we geïnteresseerd zijn in de jezuïeten, neemt ze ons mee naar een beeld onder de preekstoel. "Dit beeld moet voorstellen hoe de Rooms-Katholieke Kerk vecht tegen het kwaad, de ketterij."

> ***"Toen zijn de jezuïeten met de Spanjaarden meegekomen, met de bedoeling om jonge mannen op te leiden.***

Er wordt een vrouw afgebeeld als het teken van 'onze moeder, de heilige kerk'. Die bezweert het kwaad met haar hand." 'Het kwaad' wordt afgebeeld als een tweekoppige, vuurspuwende draak met enorme klauwen. "Met de staf van de paus staat ze op staart van de draak, die probeert op haar beurt weg te vluchten. Met haar voeten vertrapt de vrouw de maskers van de 'hypocrieten', die hun ware gelaat niet tonen. De maskers staan symbool voor de ketters." 'Onze moeder' krijgt hulp van engeltjes om de boeken van de ketterij te verbranden. De draak waarop onze moeder, de heilige kerk staat, kent nog een klein maar niet onbelangrijk detail. "Het is een vrouwelijke draak, je kunt zien dat ze borsten heeft. Dat is misschien nog wel slechter dan slecht in die tijd." De vrijwilligster vertelt over nog meer symbolen die in het beeld verwerkt zijn, maar dat is niet aan dit artikel besteed. Verder zien we opnieuw de, inmiddels niet meer te missen, IHS van de jezuïeten.

Als je dus in het vervolg een Mariabeeld op de gevel van een huis passeert, sta dan stil bij de overheersing van de Spanjaarden en het leed van onze voorvaderen uit de zestiende eeuw. Doe hetzelfde als je het beeld van Brabo op de Grote Markt ziet. De Spanjaarden zagen waarschijnlijk in dat het opstandige Antwerpen niet in toom gehouden kon worden door de bevolking dom en ongeletterd te houden. Dit kon wel door het volk op te leiden met behulp van de jezuïeten. Vandaag zetten we die traditie nog altijd voort.

zoektocht naar het verloren geluk

de levensgenieter

tekst: Amée Zoutberg ■ beeld: Amber Peeters

In het tijdperk waar het 'moeten' regeert, is het in onze maatschappij een absolute must om je gelukkig te voelen. Tegelijkertijd raakt om ons heen de een na de ander verzeild in depressie, angststoornis of zelfisolatie. Voor hetzelfde aantal klachten is er een even groot aanbod aan remedies. Zijn we met ons allen gewoonweg vergeten hoe gelukkig te zijn met wie we zijn, wat we hebben en wat we doen? Of ligt het probleem ergens anders? Is er nog hoop voor ons? De Levensgenieter springt voor jullie in de bres en gaat op zoek naar een beter leven. Geluksvogeltjes.

2018 was voor mij het beste jaar van mijn leven. Mijn relatie zat goed, mijn vriendschappen bijna nog beter en mijn diploma was binnen handbereik. Ik stond te popelen om de wereld te ontdekken en daarna zou ik Antwerpen veroveren om aan een nieuwe studie te beginnen. En toen stond plots 2019 voor de deur. Onheilspellend achtergrondmuziekje alsjeblieft, want voor ik het wist verdwenen mijn gelukscomponenten een voor een. Mijn tijd in Antwerpen stak grauw af tegen mijn zonnige herinneringen. Wat een springplank naar een prachtige toekomst had moeten zijn, bleek niet eens een opstapje. Mijn bed kwam ik sommige dagen niet uit. Op een zondagochtend temde ik in bad mijn fikse kater – zoals men doet – en vroeg ik me af: "Kan ik ooit nog zo gelukkig worden? En zo niet, kan ik op zijn minst nog een beetje van het leven genieten?" Later ontdekte ik dat er ontelbaar veel raadsheren waren op mijn zoektocht naar geluk. Tijdschriften vertelden me dat ik aan de yoga en mindfulness moest. Nee, nee, bezwoer de reclamefolder me, je hebt een *Live, Love, Laugh*-plakkaat op de muur nodig. Mama droeg me op om een beetje meer van mezelf te houden en papa beweerde dat de sleutel zich verborg op de bodem van mijn stoffige sportschoenen. Heus. "Een halfuurtje per dag zou al veel verschil maken", drukte hij me goedbedoeld op het hart, niet wetende dat dat hart niet veel druk meer kon verdragen.

de formule

In mijn ervaring maakt zo'n formule zijn beloftes niet waar. Mogelijk ligt daar het probleem: het idee van een formule waarmee je alle problemen oplost. Eigenlijk is het leven een simpel rekensommetje, toch?

In de zestiende eeuw begon in Europa de wetenschappelijke revolutie. Deze periode oefent nog altijd invloed uit op hoe wij ons leven leiden via de moderne wetenschap.

Zo onderscheidt de westerse maatschappij zich sterk van andere culturen door ziel en zaligheid constant in de weegschaal te leggen. Wat niet te meten valt, heeft voor ons geen reële waarde. Meten is weten. Het is dan ook niet vreemd dat er vanaf die periode alles wat gekoloniseerde volkeren dierbaar was, systematisch werd vernietigd. Cultuur en geschiedenis kun je niet meten. Kunst en liefde ook niet. Het is best mogelijk dat wij onszelf dit geweld ook hebben aangedaan door geen rekening te houden met alles wat ons leven mooier maakt. Van wat er verloren ging, kunnen we alleen nog maar fantaseren.

Gewapend met kasboeken en registratieformulieren vielen onze voorvaderen veelal minder geletterde samenlevingen binnen, klaar om alles kapot te schrijven. Oerwouden en bossen maakten plaats voor netjes uitgerekende akkervelden en plantages. Inheemse kinderen werden aan lessenaars geïndoctrineerd, ouders werden slaven van de maatschappij van het meten, dankzij belastingstelsels of meer gewelddadige methodes.

Haast ironisch is het dat deze onderwerping verantwoord werd door nauwkeurig meetwerk. De frenologie stelde dat men aan de vorm van een schedel kon zien hoe ontwikkeld iemand was. Wonder boven wonder wezen de bevindingen uit dat de hersenpan van de witte man het absolute toppunt was van de morele ontwikkeling. Hoera, reden om over alle andere schedels te heersen!

Het is interessant om te zien dat je deze houding van meten als basis van wijsheid nog steeds terugziet in onze huidige internationale betrekkingen. De frenologie wordt al lang niet meer serieus genomen, maar we blijven wel meten hoe superieur we zijn.

we betalen wel voor, maar investeren niet in geluk

De westerse verslaving aan meten zien we terug in hoe we naar ontwikkeling kijken. De *Human Development Index* van de Verenigde Naties is daar een goed voorbeeld van. Op het eerste zicht heeft hij een nobel doel: hij kijkt naar economische groei, maar ook naar de mensen zelf. Dit wordt vertaald naar de drie pijlers van bruto nationaal inkomen, levensverwachting en scholingsgraad. Alleen: geluk kan je niet zien op een schaal van arme sukkelaar tot huisje, tuintje, diplomaatje. Dit puntje van kritiek bestaat al langer dan deze *dwars*: in 1979 ontwikkelde de koning van Bhutan de *Happiness Index*. Bruto nationaal inkomen is out, psychisch welzijn is in. Want geluk, daar hangt geen prijskaartje aan.

Zonder meten, geen weten en geen wetenschap. Maar rekensommen kunnen ons niet vertellen hoe wij als maatschappij gelukkig moeten zijn. Ons bruto nationaal inkomen zit goed, maar het is een groot gemis dat geluk toch een beetje als te abstract om van belang wordt gezien. We zijn niet altijd zo gelukkig als we zouden willen, al hebben we nog zo veel. Maar in al die rijkdom hebben we nog geen formule voor geluk gevonden. Niet erg, misschien. Echt geluk is onmeetbaar.

Humans of UAntwerpen

tekst: Tim Vermeiren ■ beeld: Reinout Arents

Kunstenaar of topsporter, bejaarde of ondernemer, geen enkele soort ontspringt de dans. Je wordt op een dag wakker met de intense drang om je bij Universiteit Antwerpen in te schrijven. Het gevolg: zoveel vreemde vogels dat het uitzonderlijk wordt om normaal te zijn. Elke maand zetten wij een bijzondere student in de kijker.

De stelling dat Taal- en letterkunde vol zit met alternatievelingen met wijde broeken is ondertussen een cliché geworden. Toch slaat Laura Janssens (22) zelfs in dit departement een andere toon aan dan de meesten. Ze studeert Theater, film- en literatuurwetenschap en Frans. Onder haar artiestennaam Laura Y (*te lezen als 'why' nvdr.*) componeerde ze vorig jaar een pianoalbum. Hoewel haar houding een ingetogen kabbelend beekje lijkt, blijkt ze een spraakwaterval zodra het over muziek gaat: "Ik speel piano sinds de lagere school en heb altijd al een voorliefde gehad voor filmmuziek. Ryuichi Sakamoto was een eerste inspiratiebron om zelf te beginnen componeren, maar in de pianoles moest ik vooral eindeloos Bach en Mozart naspelen."

why not?

"Ik heb anderhalf jaar geleden een leraar jazz-piano gezocht om me muziektheorie aan te leren. Maar hij weigerde dit omdat hij bang was dat ik zo mijn authenticiteit zou verliezen. In plaats daarvan leerde hij me luisteren." Laura leerde zo niet alleen beter luisteren naar toonladders, maar ook naar zichzelf: "Ik ben mezelf serieuzer gaan nemen. Ik kreeg een opdracht om elke week een compositie te schrijven en voor ik het wist was er een album."

Jupiter 26, Laura's debuutalbum, is te vinden op iTunes, Bandcamp en Spotify. Daar kan je lezen dat Laura Y muziek maakt voor films die niet bestaan. Op de vraag of Theater, film- en literatuurwetenschap dan een persoonlijke keuze is, reageert ze gelaten. "Waarom zou ik iets studeren dat niet persoonlijk is? Mijn bachelorproef ging bijvoorbeeld over Joe Hisaishi, de componist van Studio Ghibli. Al ben ik, nu ik aan mijn master begin, wel blij dat ik *salut* kan zeggen tegen Frans."

Laura laat zich in geen enkel hokje duwen, ze blijft trouw aan haar artistieke trekjes en zoekt steeds eigen grenzen op. "Ik wil me niet vastleggen in een kader, maar de klassieke piano staat uiteindelijk het dichtst bij mij. Het voelt alsof ik dat eerst moet geperfectioneerd hebben vooraleer ik aan iets anders kan beginnen, maar ik wil me ook wagen aan dingen met jazz of zelfs hiphop-elementen. Eigenlijk wil ik alle genres uitdagen."

Nochtans is die drang naar hybriditeit geen voorliefde voor het experimentele. "Ik wil niet vernieuwend zijn, ik wil vooral authentiek zijn."

betweter

oversteekknoppen: opium voor het volk

tekst en beeld: Lie Van Roeyen

Het is niet omdat je veel onnozele weetjes kent, dat je een betweter bent. Dat bewijst een van onze redacteurs elke maand door een waanzinnig interessant, ongelofelijk boeiend of verbluffend spannend feit te delen.

Julius Caesar wist het volk te paaien met brood en spelen, de stadsontwikkelaars van tegenwoordig houden de 21ste-eeuwse zwakke weggebruiker zoet met oversteekknoppen en gerustgestellingssignalen. Ze weten maar al te goed dat de mens een onrustig beestje is dat graag de touwtjes in handen heeft. Om van punt A naar punt B te geraken neemt hij naast benzineslurpende voertuigen ook weleens de fiets of de alom bekende benenwagen. Om het heen en weer gewriemel van rijdende, fietsende en wandelende mensen ietwat in goede banen te leiden, bedachten enkele gewiekste ingenieurs stoplichten. Rood betekent stoppen, groen betekent doorgaan. Oranje is dan weer voor sommigen lichtrood, voor anderen donkergroen.

Wanneer een kleur echter bewegingsvrijheid bepaalt, krijgt de mens nogal eens de neiging te gaan rebelleren tegen zo veel controleverlies. Nerveus tikkend met de voet, armen gekruist en diep zuchtend staart hij naar het stoplicht. Terwijl de stroom van auto's aan hem voorbij raast, krijgt hij in zijn ooghoek een knop in de gaten. Met één simpele druk kan hij koning auto doen stoppen.

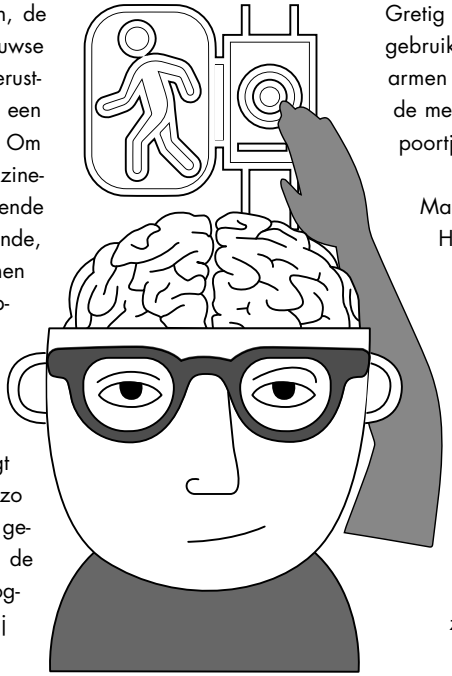

Gretig graait de wijsvinger richting de stopknop die de zwakke weggebruiker de controle geeft over het verkeer. Tevreden kruist hij opnieuw de armen en springt het licht even later op groen. Triomfantelijk flaneert of fietst de mens dwars voorbij de ronkende auto's die als briesende stieren achter poortjes staan te wachten tot hun licht weer op groen springt.

Maar wordt het ook effectief sneller groen door op zo'n knop te drukken? Het is een van 's werelds grootste mysteries. Het antwoord: soms zorgen zulke knoppen ervoor dat het licht op rood springt, maar meestal niet. Het is vooral de controle-illusie die ervoor zorgt dat fietsers of voetgangers niet het heft in eigen handen gaan nemen en roekeloos de baan beginnen oversteken. Ook het lichtje dat gaat branden wanneer je 'oproep is opgenomen' of het aftelklokje dat je meer en meer in steden ziet opduiken, behoren allemaal tot de middelen om totale anarchie aan oversteekplaatsen te vermijden. Ach, Vadertje Staat doet ook maar zijn best om het hier allemaal in goede banen te leiden. En zeg nu zelf, het voelt toch telkens even machtig wanneer het licht op groen springt een tel nadat je op dat knopje hebt gedrukt, niet? *Homines quod volunt credunt*, zou Julius Caesar zeggen.

mag een rector

plaats van academici binnen het publieke debat

tekst: Daan Krake ■ beeld: Witse Beyers

Aan de vooravond van de federale, Vlaamse en Europese verkiezingen presenteerde Bart De Wever, partijvoorzitter van de N-VA, zijn nieuwe boek *Over Identiteit*. De presentatie vond plaats aan het Hof van Liere op Universiteit Antwerpen. Saillant detail: De Wever zat naast rector Herman Van Goethem toen hij zijn boek presenteerde. Tevens werkte onze rector mee aan de campagne van Open Vld-politicus Christian Leysen door zich te laten filmen voor een getuigenis van ruim een minuut. Twee gebeurtenissen waar we vraagtekens bij kunnen plaatsen. Is het als rector verstandig om mee te werken aan de campagne van een politicus, en wat zegt dit over de plaats van Universiteit Antwerpen binnen het politieke spectrum?

Het communicatiebeleid van onze universiteit is daar duidelijk over. "Alle leden van het ZAP (zelfstandig academisch personeel) zijn daarin vrij. Zo kunnen ze, als zij dat zelf oké vinden, het voorwoord van het boek van eender welke politicus schrijven. Net zoals ze in opiniestukken in de krant eender welk politiek voorstel mogen ophemelen of afbranden", aldus woordvoerder Peter De Meyer. "Daar hoeven ze dus geenszins de toestemming van 'de universiteit' voor te vragen." Verder geeft hij aan dat Universiteit Antwerpen zich profileert als een pluralistische universiteit waar alle overtuigingen welkom zijn. "Charles Michel, John Crombez en Wouter Beke zouden zeker en vast ook een boek mogen voorstellen op de Universiteit Antwerpen. Dat Bart De Wever bij ons een boek voorstelt, lijkt me niet meteen gelijk te staan met het uitspreken van een politieke voorkeur vanuit de universiteit."

zijn boekje te buiten?

Dezelfde vragen legden we voor aan politiek filosoof Peter Reynaert. "Enerzijds kan je je afvragen of Van Goethem zijn boekje als rector niet te buiten is gegaan door op te treden in een promotiefilm van de liberale politicus Leysen, ook al deed hij dat niet expliciet als rector." Onze rector werkte inderdaad als 'vriend en goede buur' mee aan de campagne van de Open Vld-politicus. In het begin van de video benoemt hij echter wel dat hij rector van de Universiteit Antwerpen is. "Anderzijds is er geen enkel probleem wanneer 'de academicus' en bovenal 'de burger' Herman Van Goethem dat doet. Maar eenmaal je als rector verkozen bent, is die scheidslijn natuurlijk niet meer zo makkelijk te trekken, en al helemaal niet meer in de publieke ruimte", is Reynaert van mening.

Bart De Wever had onze rector als historicus gevraagd om zijn boek te lezen en daar kritische vragen over te stellen. Na de presentatie gingen beide heren het debat met elkaar aan. Een goede zaak, gezien het streven naar de eerdergenoemde pluralistische universiteit waar alle overtuigingen welkom zijn. Aan de ene kant vindt de

kleur bekennen?

hoogleraar filosofie het goed dat Van Goethem kritisch is over het boek van de burgemeester van Antwerpen en dit ook naar voren laat komen in het debat. "Anderzijds zou men kunnen stellen dat door in debat te treden de rector de nationalist De Wever in de lokalen van de universiteit een academisch forum geeft en hem dus in zekere zin legitimeert, wat dan wel problematisch is", vindt Reynaert. "Het zou daarom wijzer zijn geweest om dat ergens anders te doen."

neutraliteit geboden

Prof. Peter Reynaert gaat verder. "Aan de ene kant heeft elke academicus het recht om ethische en dus ook politieke standpunten in te nemen in publieke debatten. Ik zou zelfs durven stellen dat een academicus daartoe verplicht is. Denk aan de vroegere abortus- en euthanasie-debatten of de huidige debatten over ongelijkheid. Verder zijn er genoeg proffen die een politiek mandaat hadden of hebben (Cantillon bij de CD&V, Vande Lanotte bij de sp.a, Vuye bij de N-VA) en dat is evenmin problematisch." Toch blijft het een lastige kwestie.

"De zaak ligt natuurlijk anders wanneer die academicus als verkozen rector ook de universitaire gemeenschap vertegenwoordigt", vindt hij. "Dan is eerder neutraliteit geboden, in de zin waarin ook de instituties van de liberale democratie neutraal dienen te zijn. Niet alle leden van die gemeenschap delen namelijk de morele en politieke stellingnames van de rector, en dus vertegenwoordigt hij die gemeenschap niet meer als hij die uitspreekt. Voor een rector is het moeilijk balanceren op het slappe koord dat de scheidslijn is tussen persoonlijke, ethische en politieke overtuigingen en een publiek mandaat dat mijns inziens neutraliteit vereist", besluit Reynaert.

waardevrije wetenschap

De discussie is echter niet nieuw en kan nog breder getrokken worden. In zijn boek *Wissenschaft als Beruf* (Wetenschap als Beroep) pleit Max Weber voor waardevrije wetenschap. "Een bepaald idee van waardevrijheid is inherent aan wetenschap", vertelt prof. dr. Patrick Loobuyck. Maar ook voor hem is de scheidingslijn in veel gevallen moeilijk te trekken. "Daarnaast heb je allerlei vraagstukken die van politieke, ethische en existentiële aard zijn. Die hebben te maken met vragen als: 'Hoe gaan we samenleven?' Daarin heb je niet een dergelijke objectiviteit als twee en twee is vier. Daarover kunnen meningen dus heel sterk uiteen lopen."

Maar wat is waardevrije wetenschap nu precies? "Als ik bijvoorbeeld een onderzoek doe als mannelijk christen en socialist, dan moet dat onderzoek dezelfde resultaten opleveren als een vrouwelijke, nationalistische moslima het onderzoek uitvoert", schetst Loobuyck. Hij vindt dat naast neutraliteit het ook aan de universiteit is om ruimte te bieden aan het publieke debat.

"De universiteit moet een plaats zijn om die ideeën met elkaar te confronteren en in debat te gaan. En dat kan op verschillende manieren. Als er bijvoorbeeld een boek verschijnt, kun je die persoon uitnodigen of met die persoon in debat te gaan. Maar dat kun je ook doen door een recensie te schrijven over dat boek. Daar moet de academische vrijheid ook heel sterk gelden. Personen moeten vrij kunnen spreken in eigen naam, ook als academicus."

pragmatische afweging

"Ik trek zelf de lijn tussen wat ik op de universiteit doe in functie van de wetenschap en het lesgeven enerzijds, en mijn rol als publiek filosoof en opiniemaker anderzijds.

Als ik bijvoorbeeld lesgeef over een bepaald onderwerp waarover ik een opiniestuk heb geschreven, dan moet ik lesgeven alsof ik dat opiniestuk niet geschreven heb. Dat is vaak lastig, maar ik probeer dat wel te doen, ik geef geregeld les over dingen die heel erg gekleurd zijn."

Maar ook academici zijn mensen en zitten niet meer vanuit hun ivoren toren neer te kijken op de maatschappij. "Buiten mijn lesgeven en mijn wetenschappelijke activiteit ben ik een burger, en daar kan ik aan het publiek debat deelnemen. Elk van ons moet die mogelijkheid hebben. Dan komt het in een opiniestuk wel terug dat ik een academicus ben, maar iedereen moet een opiniestuk kunnen schrijven. Academici moeten die twee punten goed uit elkaar kunnen houden. Dat normatieve, politieke enerzijds en je academische taak om mensen te informeren op een zo objectief mogelijke manier anderzijds."

Zelfs acteren in een promotiefilmpje van een politicus moet kunnen, volgens Loobuyck. "Ik vind dat eerder een soort pragmatische afweging. Als je vindt dat je gezag als rector in het gedrang komt door zulke dingen, dan moet je dat niet doen. Aan de andere kant, Rik Torfs is rector geweest van de KU Leuven, en hij kwam uit het parlement voor CD&V. Iedereen kende dus zijn politieke kleur. Dat geldt voor veel rectoren."

pluralisme

De hoogleraar is lid van het Centrum Pieter Gillis, een reflectiecentrum voor actief pluralisme aan de Universiteit Antwerpen. "Ik zou er ook niet voor willen pleiten dat je als rector of decaan je stem uit het publieke debat zou verliezen", is hij van mening. "Je kunt eventueel voor jezelf zeggen: 'Nu ik die functie bekleed, ga ik wat minder in het publieke debat actief zijn'. Goed, dat is een persoonlijke afweging, andere mensen zouden daar wel aan blijven deelnemen. Er zijn al zóveel mensen die al niet meer echt vrij kunnen spreken door hun job of door hun context. Ambtenaren, bepaalde leidinggevenden, enzovoort. Je hoort academici geen regels op te leggen die hun vrijheid van spreken beperken. Wij zijn als academici onderdeel van de democratie."

> ***"Wij zijn als academici onderdeel van de democratie.***

Die vrijheid moet gelden voor de gehele universiteit. "De universiteit is in mijn ogen een vrijhaven voor uiteenlopende meningen die juist met elkaar geconfronteerd moeten worden. Ben je het niet eens met iemand? Ga in debat. Er zijn natuurlijk een aantal dingen die niet kunnen. Als er bijvoorbeeld iemand komt om de zaken te vernielen of om mensen het spreekrecht te ontnemen."

Een voorbeeld: Theo Francken zou in 2017 een lezing komen geven op de VUB. Die kon op het laatste moment niet doorgaan omdat er fel werd geprotesteerd voor de toegangsdeuren van de universiteit. "Het doet er niet toe of je voor of tegen Francken bent. Je laat die man spreken. Ben je het niet eens, dan stel je vragen en ga je met hem in debat, maar je ontneemt hem niet het spreekrecht." Zelfs als de spreker zou luisteren naar de naam Dries van Langenhove. "Als er nu één plaats is waar de vrijheid van meningsuiting gerespecteerd moet worden, is het de universiteit. Laat het maar clashen, laat het maar hard tegen hard gaan op vlak van argumenteren."

advertentie

Straffe kortingen op kranten en magazines!

tot -73%

Studenten abonnement.be

Krijg héél veel korting op Het Laatste Nieuws, De Morgen, Humo, Dag Allemaal, Story, TV Familie, TeVe-Blad en Goed Gevoel met je studentenkaart.

Bekijk alle kortingen op studentenabonnement.be

DeMorgen. HLN HET LAATSTE NIEUWS Dag allemaal HUMO story TeVe BLAD TV familie Goed Gevoel PRIMO

Aanbod geldig in België tot 31/08/2020 onder voorbehoud van wijzigingen, voor hogeschool- en universiteitsstudenten in voltijds dagonderwijs (met een geldige studentenkaart). Voorwaarden op studentenabonnement.be

centerfold

eerste indruk Antwerpen

beeld: Amber Peeters

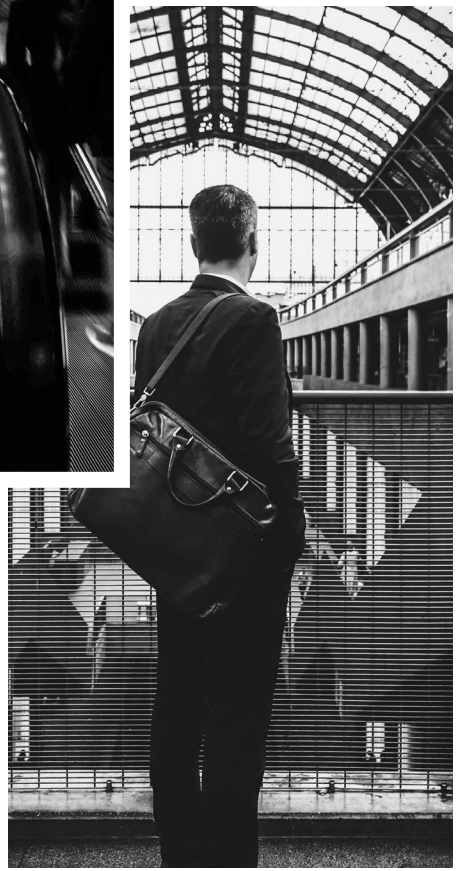

SEDONA
DISCOVERY

campus verbouwen zonder universiteitsgeld

tekst: Jana Scheers en Tino Mourik ■ beeld: Rin Verstraeten

Een nieuw hoofdpijndossier of een succesverhaal? Inmiddels is de commotie rond studentenhome Ten Prinsenhove al wat in het luchtledige opgelost, maar op Campus Drie Eiken is er een ander erfpachtdossier geopend. De koten op het Dokter Donnyplein hadden schimmel op de muren en een chronisch gebrek aan goede isolatie, terwijl de universiteit aangaf dat ze geen budget had om die problemen op te lossen. Door de groeiende studentenpopulatie gaf UAntwerpen de prioriteit aan investeringen in onderwijsfaciliteiten. Ondertussen werd het budget voor studentenhuisvesting teruggeschroefd en werden alleen de hoogstnodige onderhoudskosten betaald.

Omdat renovatie te duur bleek en sluiting geen optie was, heeft UAntwerpen besloten om de peda en andere delen van Campus Drie Eiken open te stellen voor erfpacht door externe partijen. Zij kunnen concrete plannen voor de gronden indienen op 21 oktober 2019. Erfpacht houdt een contract in van een bepaald aantal jaren waarbij de projectontwikkelaar de gepachte grond gedurende die tijd ten volle mag gebruiken zolang hij de voorwaarden van de erfpacht volgt. Na afloop van het contract komt de grond en alles wat erop staat weer in het bezit van de oorspronkelijke eigenaar, hier UAntwerpen.

Geen nieuwe formule voor de universiteit, die dezelfde tactiek bij Ten Prinsenhove had toegepast. Toen waren er onder studenten vooral bedenkingen bij de volledige vrijheid die exploitanten hadden bij het bepalen van de huurprijs. Zouden de koten na renovatie veel duurder worden dan nu? Aangezien die renovatie nog maar net is begonnen, kunnen we enkel afwachten of die vrees waarheid wordt.

de student hoog in het vaandel

Met de ervaring van Ten Prinsenhove in het achterhoofd heeft UAntwerpen in dit geval gekozen, in overleg met studenten, voor een minder vrij erfpachtcontract dan de private partijen toen kregen. Een belangrijke eis is dat toekomstige exploitanten 120 koten aan de marktprijs van 270 euro moeten aanbieden, als onderdeel van het contract. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan de wens van studenten om de betaalbaarheid van de kamers te waarborgen met het oog op de financieel zwakkere studenten.

Natuurlijk roept dat de vraag op wat dan de financiële prikkel is voor eventuele geïnteresseerden. Het studentenhome zelf telt immers maar 107 kamers, dus minder dan die vereiste 120 kamers. Daar zit nu juist de vrijheid voor de private partijen: ze hebben de mogelijkheid om meer koten bij te bouwen, waar ze de prijs wel van kunnen bepalen. Frédéric Desclee van de Stuvoraad ziet dat ook zeker gebeuren: “Die 120 koten zijn voor de makelaar zelf niet super interessant omdat die aan een hele lage prijs zijn, dus hij gaat er sowieso nog meer bijbouwen om toch iets meer winst te kunnen draaien.”

Verder mag de projectontwikkelaar de huidige functie van eventuele gebouwen op het stuk grond niet veranderen. Als er bijvoorbeeld 150 parkeerplaatsen worden aangeboden op het deel dat de erfpachter overneemt, dan moeten dat er 150 blijven. Daarnaast moeten deze parkeerplaatsen open blijven voor de universiteit en mogen ze niet door de derde partij geclaimd worden voor eigen gebruik.

meer dan alleen koten

Het voorbeeld van parkeerplaatsen breekt ook meteen een belangrijk aspect van het nieuwe plan open. Niet alleen het perceel waar het studentenhome op staat, kan gepacht worden, er mogen voor meerdere delen van de campus plannen ingediend worden. Onder andere de zogenaamde openluchtaula, de vier parkings en gebouw G (waar de Komida is gevestigd) kunnen door eventuele geïnteresseerden in erfpacht genomen worden.

Door ook andere delen van de campus open te stellen voor erfpacht hoopt UAntwerpen nieuwe faciliteiten te kunnen aanbieden aan hun studenten. Op dit moment zijn veel faciliteiten er niet of te weinig. Peter De Meyer, woordvoerder van UAntwerpen, vat het kort samen: "In het studentenrestaurant bij gebouw G staan er dikwijls files door een gebrek aan capaciteit. De campus kan ook sportaccommodatie gebruiken en er is niet onmiddellijk een ontmoetingspunt op de campus."

De studenten gaven dan ook zelf aan dat er meer problemen waren dan koten alleen. De campus mist een echt hart: er is voor de studenten weinig te doen als de lessen voorbij zijn. "De campus zou baat hebben bij een studentencafé of misschien zelfs een klein winkeltje, zodat er overdag, maar zeker ook 's nachts, meer te doen is rond de campus", vertelt Frédéric Desclee.

bijbouwen binnen de lijnen

De erfpachters zouden dus meer kunnen bouwen dan nieuwe studentenhomes alleen, mits ze de bestemming van de grond eerbiedigen. Een belangrijk detail is dus dat de huidige functie van een perceel behouden moet worden, maar dat een toekomstige projectontwikkelaar wel functies kan toevoegen. Stel dat een exploitant een parking in erfpacht neemt en de parkeerplaatsen behoudt, bijvoorbeeld ondergronds, maar er een sportfaciliteit bijbouwt, is dat toegestaan. Natuurlijk moeten de nieuwe gebouwen wel de oude functie behouden. "Het is niet de bedoeling om de campus te gaan verkavelen en dat er opeens eengezinswoningen komen. Winkelcentra zijn ook niet de bedoeling, want de grond is ingekleurd als grond voor openbaar nut", zoals Peter De Meyer het verwoordt. Een zwembad zou nog wel kunnen.

Bijbouwen mag, maar dat niet alleen: toekomstige beheerders staat het ook vrij om de huidige gebouwen te slopen en te herbouwen als de huidige capaciteit behouden blijft. De Komida valt daar ook onder volgens Peter De Meyer: "We zijn niet getrouwd met gebouw G, om het op zijn Vlaams te zeggen. Architecturaal kan er wel iets aan verbeteren. Als een projectontwikkelaar dan met een goed voorstel komt waarbij hij zegt: 'Ik ga op het gelijkvloers een restaurant voor een paar honderd mensen zetten dat uitgebaat blijft door Komida en de universiteit zelf, en op de eerste verdieping maak ik hier een leuke koffiebar met een loungehoek', dat kan allemaal." Interessant voor toekomstige partners is ook dat er een leeg grasveld verpacht kan worden, waar nog niets op is gebouwd.

Ruimte voor financieel gewin is er dus zeker voor geïnteresseerde projectontwikkelaars. Zeker ook omdat ze die faciliteiten eventueel mogen verhuren aan externe partijen als de studenten er geen nood aan hebben. Peter De Meyer geeft hierbij het voorbeeld van een sporthal: "Als ze een sporthal overdag laten gebruiken door de studenten en die 's avonds willen verhuren aan sportclubs uit Wilrijk en Edegem en andere omliggende gemeenten, dan mag dat ook."

een drievoudige handdruk

Kortom, met het nieuwe dossier probeert de universiteit zowel de eigen belangen, die van de student als die van toekomstige externe partners in het oog te houden. Ambitieus is het zeker om ook nieuwbouw van horeca of sportfaciliteiten op de campus toe te laten, maar met de gestelde voorwaarden zal UAntwerpen waarschijnlijk niet voor grote verrassingen komen te staan. De eis voor toekomstige externe partners om 120 koten onder de marktprijs aan te bieden is in ieder geval een positieve ontwikkeling sinds Ten Prinsenhove. Nu is het enkel nog afwachten wat er in de komende jaren effectief verwezenlijkt gaat worden.

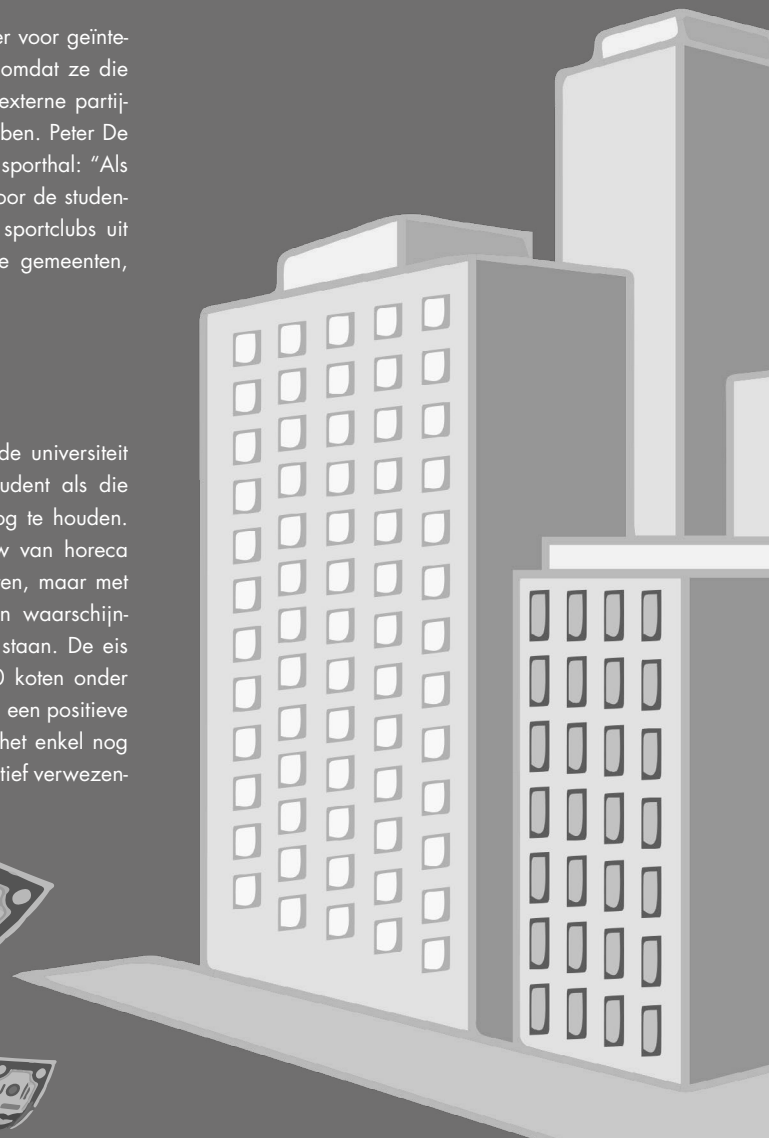

dwars woord zoeker

D	A	H	Y	B	R	I	D	I	T	E	I	T
G	E	I	T	A	L	O	S	I	F	L	E	Z
T	E	L	L	K	T	N	C	H	W	L	I	C
N	D	L	I	Z	R	K	E	S	A	E	M	E
U	E	T	U	B	W	I	T	O	A	V	E	N
P	O	N	K	K	E	E	T	S	R	E	V	O
D	M	W	I	J	S	R	M	I	D	G	D	O
N	R	E	B	R	O	Z	A	B	E	E	R	F
A	A	O	N	A	I	P	O	T	A	K	E	O
T	S	K	A	F	G	O	D	E	I	D	C	X
S	N	E	K	O	A	R	A	K	K	E	T	A
E	A	T	H	C	A	P	F	R	E	E	O	S
N	K	G	O	O	L	O	H	T	I	N	R	O

Onder, boven, links en rechts, maar vooral ook *dwars*. Adagium van deze rubriek: wie zoekt, die vindt! Heb je alle woorden gevonden? Dan blijft er een zin over.

AFGOD
DELIBERATIE
ERFPACHT
GELUKSZOEKER
GEVEL
GROEN
HYBRIDITEIT
KANSARMOEDE
KARAOKE
KRITIEK
ORNITHOLOOG
OVERSTEEKKNOP
PIANO
RECTOR
SAXOFOON
STANDPUNT
WAARDE
ZELFISOLATIE
ZWEMBAD

Stuur ons de overgebleven zin in een privébericht op Facebook. Op 1 oktober pikt een onwetende hand er de winnaar uit, die twee vrijkaarten voor een concert ontvangt.

UA-ABC

tekst: Daan Krake ■ beeld: Stine Moons

studenten, studeren, satire

Aan het begin van het academiejaar vonden we dat het wel eens tijd werd voor een UA-ABC. Een alfabet dat de zoekende student meer wegwijs maakt. Maar deze woordenlijst is zeker niet alleen voor de beginnende student. Ook voor wie al jarenlang door de wandelgangen van de universiteit sjokt kan deze lijst nuttig zijn. Hij is zowel informatief als satirisch, want onder de noemer van 'satire' valt iedere media-uiting te verantwoorden.

A

Agora

De centrale plaats op de Stadscampus. Je betaalt hier veel te veel geld voor een simpele cappuccino. Proffen en doctoraatsstudenten kunnen het zich gelukkig wel veroorloven!

B

buitencampus

Dit zijn de campussen van Drie Eiken, Groenenborger en Middelheim. Naar het schijnt vinden de studenten die daar effectief les hebben, het niet de beste term. Voor de fusie in 2003 was elke campus een zelfstandige universiteit.

C

cafeïne

Omdat iedere student hier nood aan heeft.

D

dwars

Zonder hoofdletter en in het cursief. Besef dat je het beste Nederlandstalige studentenblad in handen hebt.

E

effectbejag

Het overmatig streven naar het maken van indruk.

F

faculteiten

Universiteit Antwerpen kent negen verschillende faculteiten, namelijk:

- Bedrijfswetenschappen en Economie
- Farmaceutische, Biomedische en Diergeneeskundige Wetenschappen
- Geneeskunde en gezondheidswetenschappen
- Letteren en Wijsbegeerte
- Ontwerpwetenschappen
- Rechten
- Sociale Wetenschappen
- Toegepaste ingenieurswetenschappen
- Wetenschappen

De meeste faculteiten hebben in veel gevallen zijn eigen regels en beleid. Dit heeft te maken met de eerdergenoemde fusie.

G

GATE 15

Helpt studenten in Antwerpen met allerlei vragen. Je vindt ze aan Kleine Kauwenberg 15.

H

heel veel studeren voor de examens

Aan de eerstejaarsstudent die dit leest: dit gaat nog pijn doen tijdens je eerste blok. Niet om je te ontmoedigen.

M

machtsmisbruik

Sommige proffen hebben daar genoeg kaas van gegeten. We noemen u iteraard geen namen, maar zij die hier bekend mee zijn, voelen zich vast aangesproken.

L

leedvermaak

Schaamteloos leedvermaak wanneer een ander slechtere punten haalt dan jij.

N

Nederlanders

Ook wel 'Hollanders' genoemd. Er zijn er (te) veel van aan de Universiteit Antwerpen.

I

internationalisering

Zoals het op de website staat: "Universiteit Antwerpen is actief in een mondiale samenleving. Ze stimuleert de internationale oriëntatie van al haar studenten en personeelsleden." Vertaald: er wordt Engels gesproken aan de unief.

O

ordinale variabele

Een term uit de statistiek, niet voor niets een berucht buisvak. Als je nu opzoekt wat dit betekent, heb je alvast een voorsprong!

J

jezuïeten

De jezuïeten kennen een rijke geschiedenis in het Antwerpse onderwijs. Je leest er alles over in deze *dwars*!

P

peda

Studentenhome Ten Prinsenhove, bevindt zich aan de Koningsstraat. UAntwerpen besloot vorig jaar om het complex te verkopen aan een private projectontwikkelaar. Als protest kampeerde COMAC nog voor de ingang van het complex, maar helaas. In de zomer van 2020 moet de renovatie klaar zijn.

K

kalanchoë

Geslacht van vetplanten waarvan sommige soorten als kamerplant of snijbloem worden gekweekt. Vetplanten hebben sowieso weinig water nodig en zijn dus ideaal om je kot mee op te vrolijken!

Q

queer

Een parapluterm voor onder andere homoseksualiteit en/of travestie. Deze term is meestal bedoeld om zich af te zetten tegen de standaard heteronorm en trekt tegelijkertijd elk mogelijk hokje in twijfel. Studentenvereniging De Flamingo's komt op voor de LHBTQ-gemeenschap van 't Stad.

R

rector

Onze rector heet Herman Van Goethem. Deze *dwars* inspireerde hij een artikel over politieke betrokkenheid!

S

STIP

Volgens de website van UAntwerpen: "Het algemene aanspreekpunt voor de studenten. Je kan er terecht voor een afspraak bij een studentenbegeleider of zorgcoördinator. Je vindt het STIP op de Stadscampus en op Campus Drie Eiken." Helaas kunnen ze ons niet vertellen of de kip of het ei eerst kwam.

T

toogfilosoof

Spraakmakende column die twee jaar geleden in *dwars* verscheen, nu terug te vinden op onze website. Stiekem zijn we allemaal wel eens een toogfilosoof.

U

Unifac

De overkoepelende Studentenvereniging van de Universitaire Faculteiten Stadscampus Antwerpen.

V

verkenningsdagen

De verkenningsdagen bieden beginnende studenten de mogelijkheid om antwoord te krijgen op vragen waar veel eerstejaars mee zitten. Het programma verschilt per opleiding waarvoor je staat ingeschreven. Als je hier nu pas van hoort, ben je helaas te laat.

W

werkstudent

Een student die werken en leren combineert. Het gezicht dat je niet in de aula ziet, maar plots opduikt tijdens examens.

X

xerofyt

Plant die aangepast is aan droge omstandigheden. Ideaal om op je kot te hebben!

Y

yogasnuiver

Iemand die doordeweeks erg gezond leeft door te fitnessen, smoothies te drinken en aan yoga te doen. In het weekend gebruiken ze drugs om in hogere sferen te komen. Met je PlusPass kun je aan onze universiteit ook aan yoga doen (maar geen drugs kopen).

Z

Zomaar een Dak

De pastorale dienst van onze universiteit, gelegen aan de Prinsstraat 32. Zij bieden activiteiten aan voor al wie met levensbeschouwing bezig is of wie een zinvolle manier zoekt om ten volle in het studentenleven te staan. Voor de student die geen yogasnuiver in zichzelf ziet.

wil jij mijn buddy zijn?

kansarmoede duurzaam overwinnen

Kansarmoede uit de samenleving bannen en, als het even kan, ook uit het woordenboek. Dat is het hoofddoel van ArmenTeKort, een Antwerpse vrijwilligersorganisatie die zich inzet om kansarmoede structureel op te lossen. Ambitieus? Ja! Onhaalbaar? Volgens ArmenTeKort niet.

tekst: Daan Krake en Louise De Vliegere ■ beeld: ArmenTeKort

Kansarmoede afschaffen, dat is het belangrijkste doel dat ArmenTeKort voor ogen heeft. Marijke Moens, medeoprichtster van ArmenTeKort: “Jaren geleden zag ik, als vrijwilligster bij de voedselbedeling, veel ouders met hun kinderen passeren. Die kinderen voelden zich altijd een uitzondering en waren daarom beschaamd. Jaren later zag ik dezelfde kinderen opnieuw aansluiten, deze keer met hún kinderen.” Volgens Marijke krijgen deze kinderen hun hele leven te horen dat ze nergens toe in staat zijn. Ze horen dit zowel thuis als op school. Het beeld leeft in onze maatschappij. Het gevolg is dat de eigenwaarde van kansarme mensen een flinke deuk krijgt. Door middel van gearrangeerde vriendschappen probeert de organisatie een oplossing aan te reiken om die armoedeval te doorbreken.

met één klik, tussen twee mensen

Kansrijke met kansarme stadsgenoten koppelen, dat is de essentie van het buddysysteem dat werd uitgewerkt na drie jaar intensief onderzoek. Het principe steunt op het doorbreken van de negatieve spiraal en wil op die manier de eigenwaarde van mensen opkrikken. Rik Rijnders, coördinator communicatie bij ArmenTeKort, benadrukt dat de gelijkwaardigheid die wordt nagestreefd, erg belangrijk is: "Onze buddy's zijn geen hulpverleners, maar streven ernaar om te helpen zonder te helpen, als een onvoorwaardelijke vriend, zonder vooroordelen."

Het uiteindelijke doel van de koppeling van buddy's is ervoor zorgen dat de kanszoekende in de toekomst ruimte vindt om zelf levenskeuzes te kunnen maken. Volgens Rik zijn er verschillende combinaties mogelijk: “Soms werkt het goed als twee buddy’s uit eenzelfde levensfase samenkomen, maar soms is iemand specifiek op zoek naar een vader- of zelfs grootvaderfiguur. Dat komen we allemaal te weten tijdens de kennismakingsgesprekken.”

"De matching is zeker niet altijd perfect", geeft hij toe. "Er zijn wel wat trajecten die binnen de eerste drie maanden 'stoppen'. Dan proberen we een andere buddy te vinden met wie het wel klikt. Het is logisch dat zo'n gearrangeerde vriendschap niet altijd lukt." Vanzelfsprekend ben je ook niet met iedereen uit je omgeving bevriend.

> ***Er zijn heel veel knoppen waar we aan kunnen draaien. We komen eigenlijk armen tekort om aan al die knoppen te draaien.***

"Je brengt twee mensen bij elkaar met een verschillende achtergrond en met een andere persoonlijkheid. Niemand wordt gedwongen. Toch is het niet vanzelfsprekend dat het klikt met je buddy ondanks je je eigen tijd investeert en een opleiding volgt. "Zowel de kanszoekende als de kansbiedende buddy hebben dan soms het gevoel dat ze hebben gefaald, maar dat is zeker niet het geval", benadrukt Rik. "We hebben heel mooie succesverhalen van mensen die uiteindelijk met een derde buddy op stap gaan en bij wie de match wel klopt."

De organisatie is bovendien nog altijd aan het leren hoe ze buddy's beter met elkaar kunnen matchen. Ze werken immers met mensen, dus het is zeker geen exacte wetenschap.

"Leren zit trouwens in het DNA van ArmenTeKort: hoe meten we het effect van de trajecten (*empowerment*), hoe en waar vinden we de juiste vrijwilligers, hoe zorgen we ervoor dat onze opleiding hen voldoende ondersteuning geeft om het traject te laten lukken... Allemaal zaken die we al doende onderzoeken en ontwikkelen." Door schade en schande wordt men doorgaans wijzer. "We willen ook van onze fouten leren en willen graag ontdekken welke patronen en gebeurtenissen leiden tot succes. Het zou goed zijn als studenten daar onderzoek naar zouden doen en ons zouden helpen om zo patronen en/of gebeurtenissen te herkennen", voorziet Rik. "Er zijn heel veel knoppen waar we aan kunnen draaien, maar we komen armen tekort om aan ze allemaal te draaien. Voor studenten is het daarom zeker interessant."

blauwdruk ontwikkelen

Het project ging van start met vijftig buddyduo's. "Hieruit konden we leren voor het verdere verloop", verklaart Rik. Vorig jaar werd de kaap van vijfhonderd duo's gehaald, het uiteindelijke doel is vijfduizend duo's, tienduizend personen in totaal, te bereiken tegen 2023. "Met die 5000 duo's maken we een inhaalbeweging, een correctie van een fenomeen in de samenleving dat niet klopt."

"Vijfduizend duo's komt neer op twee procent van de Antwerpse bevolking. Met deze aantallen kan de impact van onze aanpak gemeten worden. Zonder concreet bewijs kunnen we immers geen onderbouwde discussies aangaan. Maar onze buddy's praten ook over hun ervaring met hun netwerk. Op die manier bereiken we tien procent van de Antwerpenaren. Die vormen de basis om een maatschappelijk draagvlak te creëren en zo tot structurele oplossingen te komen binnen het beleid."

2014 was het startjaar van een tienjarig actieonderzoek. "We willen bewijzen dat we op tien jaar tijd een concept kunnen ontwikkelen dat impact heeft en leidt tot *empowerment* én dat tevens de potentie heeft om kansarmoede af te schaffen. In 2023 stoppen we met het actieonderzoek", aldus de coördinator communicatie. "We geloven dat in deze periode een blauwdruk wordt ontwikkeld waarmee we in andere steden verder aan de slag kunnen. Denk bijvoorbeeld aan Gent, Leuven of Mechelen."

Momenteel lopen er overigens al proefprojecten van de buddywerking in Mechelen en de Kempen. Daaruit blijkt dat het concept niet zomaar overdraagbaar is. "We merken een duidelijk verschil van regio tot regio. De Kempen zijn bijvoorbeeld platteland, geen stad. Dit brengt een andere dynamiek met zich mee. Mensen wonen verder van elkaar waardoor het concept niet overeenstemt", legt Rik uit.

kanszoekende en kansbiedende student

Om als kansbieder in aanmerking te komen, moet je minimaal achttien jaar zijn. Kanszoekende buddy's zijn soms jonger. "Sommigen zelfs van een jaar of veertien, vijftien. Hoe eerder we iemand krachtig genoeg kunnen maken om tot verstandige keuzes te komen, hoe beter. We richten ons ook op jonge gezinnen, zwangere vrouwen en alleenstaande moeders", zegt Rik. "Ook studerende jongeren van wie we zien dat het gevaar te groot is dat ze hun school niet afmaken, zijn een doelgroep. In Antwerpen zijn dat er jaarlijks 1800 jongeren die hun school niet afmaken. 60% van hun professionele carrière zullen ze werkloos zijn. Dus hoe eerder we de kar kunnen keren, hoe beter."

Studenten komen zeker in aanmerking als kansbiedende buddy omdat ze veelal een frisse kijk hebben op zaken. "Maar ook omdat deelname aan het project een verrijking betekent van hun eigen perspectief op de wereld en van hun interactie met mensen. Ze leren erg veel bij en kunnen dit zowel op persoonlijk als professioneel gebied gebruiken", aldus Rik.

Wie zich aanmeldt als kansbiedende buddy, krijgt een gratis maar doorgedreven vijfdaagse opleiding door experten uit het werkveld. Omdat het buddyschap een heel bewuste keuze is, verplicht de opleiding niet met het buddyproject door te gaan. Iedere maand start een nieuwe opleiding. De meeste opleidingsdagen vinden plaats op zaterdag, maar er is ook een beperkt aanbod op weekdagen. Menig lezer van dit artikel zal zich misschien afvragen: *What's in it for me?* Dit nemen we je niet kwalijk, we leven nu eenmaal in een neoliberale, individualistische samenleving. Maar om toch antwoord te bieden op deze vraag: "Je leert je vooroordelen aan de kant te schuiven en vanuit een ander perspectief te kijken. Je komt in contact met die 17% van jouw studentenstad die je anders niet zou leren kennen", besluit Rik.

Interesse om zelf buddy te worden?

Je zit als potentiële buddy ongetwijfeld nog met veel vragen.Woon een **infosessie** bij om meer te leren over het buddytraject en de workshops. Een buddyduo zal getuigen over hun ervaringen en je kan al je vragen stellen aan het ArmenTeKortteam. Ontdek zo of het buddyschap iets voor jou is en kijk welke opleidingsreeks het beste in je agenda past.
Surf naar armentekort.be/buddy

proffenprofiel Kevin Absillis

tekst: Tino Mourik ■ beeld: Amber Peeters

Het proffenprofiel toont professoren zoals je ze nog nooit zag: als mensen. *dwars* stelt de vragen die bij menig student al jaren door het hoofd spoken, maar die ze zelf niet durven stellen. Kevin Absillis heeft naast zijn werk als docent moderne Nederlandstalige letterkunde en algemene literatuurwetenschap al veel gepubliceerd, onder meer over Vlaamse auteurs als Hendrik Conscience en Hugo Claus. Toch is hij niet puur een "literatuurnerd" zoals hij het zelf zegt. Zijn interesse ligt breder. Aan ons de taak om deze onzichtbare kant aan het licht te brengen.

Wordt u literatuur nooit eens zat? Heeft u nog andere hobby's buiten literatuur? Ik kan ook in de literatuur stoom afblazen, ik vind niet noodzakelijk dat ik aan het werken ben als ik een roman lees. Ik ben echt geen nerd die zich alleen maar opsluit en zich omringt met literatuur: ik ben ook met andere vormen van cultuur bezig. Dat merk je wel in mijn colleges, we hebben het ook over films en theater. Netflix kijken is bijvoorbeeld iets wat ik vaak doe. Dat zal ik maar niet te veel adverteren, want dan lijkt het alsof ik te veel vrije tijd heb en die heb ik niet. Op dit moment ben ik aan het tweede seizoen van *Mindhunter* begonnen. Ik ben ook met muziek bezig.

Bent u het type persoon dat af en toe eens een aflevering kijkt of bent u iemand die een seizoen op een avond kijkt? Een seizoen op een avond is te veel. Voor mijn vrouw en ik kinderen hadden, was dat misschien gelukt. Series kijken is bij ons een sociaal gebeuren. Boeken lezen doe je alleen, je bent zelden met twee hetzelfde boek aan het lezen. Het leuke aan die series is dat ze de ruimte creëren om het er samen over te hebben. Fictie helpt zo zin en betekenis te geven aan je eigen leven, je toetst als het ware wat je ziet af aan wat je zelf meemaakt. Dat is misschien wel de oerfunctie van fictie.

Heeft u een voorkeur voor bepaalde categorieën van series naast *Mindhunter*? Dat laatste is toch wel wat wetenschappelijk. Ja, bij die serie denk je wel van: 'Oké, ik zie wel waarom een prof dat kijkt.' Maar ik volg ook hele commerciële reeksen. Ik heb echt alle seizoenen van *Lost* uitgekeken, met *The Walking Dead* ben ik dat ook van plan. Ik kijk wel graag horrorachtige dingen en apocalyptische of dystopische verhalen. Goede humor is helaas zeldzaam, maar *The Kominsky Method* en *Dead to Me* vond ik wel erg geestig. Als ik mijn hart als literatuurwetenschapper mag laten spreken: ik bewonder vooral grote reeksen als *The Wire, Mad Men* en *Breaking Bad*, hoewel ik die laatste toch te lang door vond gaan.

U had het eerder over muziek? Ja, toen ik acht was speelde ik piano. Dat is misgelopen omdat ik een beetje afknapte op het schoolse van muziekacademies van toen. Nadat ik mijn universitaire studies had afgerond, ben ik wel opnieuw met muziek begonnen, saxofoon om precies te zijn. Gewoon thuis, ik sta nergens op het podium. Toen mijn eerste zoon geboren werd in 2011, ben ik ermee gestopt omdat ik weinig vrije tijd had en een sax in huis niet met baby's was te combineren.

Toch is dat nog altijd blijven knagen. Ik heb een jaar geleden uit medelijden een akoestische gitaar gekregen van mijn vrouw, daar ben ik dan op beginnen tokkelen. Tegenwoordig heb je natuurlijk ook YouTube, ik zou daar als kind zo van opgeleefd hebben! Je kunt jezelf zo veel aanleren, er zijn ongelofelijk goede instructievideo's. Maar ik neem daarnaast ook wel muzieklessen.

Heeft u ook de ambitie om erbij te gaan zingen? Ik weet niet of ik dat wil lekken in dit interview. Ik zing wel graag. Het grote voordeel van de gitaar is dat je jezelf kunt begeleiden. Dus ja, maar niet om op een podium te staan. Ik denk niet meteen dat ik het in de colleges ga inzetten, maar je weet nooit.

Had u voordat u op de universiteit zat ook al een sterke fascinatie voor literatuur? Ja, zolang ik weet, las ik heel veel boeken en keek ik ook heel veel tv en films. Ik ben altijd verslingerd geweest aan verhalen. Dat hoefde zelfs geen literatuur of films te zijn: als ik bij de lessen geschiedenis een verteller voor de klas had, dan was ik altijd mee. Als kind heb ik heel veel gelezen. Door sommige boeken kon ik echt ontroerd raken. Als ik het boek uit had, kreeg ik het gevoel dat ik op kamp was geweest en had ik heimwee naar de sfeer van het boek. Dan raakte ik zo ontregeld dat ik het direct opnieuw begon te lezen om maar terug in dezelfde sfeer te geraken.

Om als afsluiting een vaak terugkomende proffenprofiel-vraag te stellen, heeft u ook een *guilty pleasure*? Mijn *pleasures* zijn eigenlijk nooit echt *guilty*, je moet trots zijn op het plezier, ook al strookt dat niet met de reputatie die je probeert te handhaven in de publieke ruimte of als prof, dus het is niet dat ik mij voor iets wil schamen. Maar om toch iets te noemen: als ik thuiskom, is het eerste wat er gebeurt dat ik al mijn kantoorkledij uitschiet en de meest comfy trainingsbroek aantrek. Ik wil de meest losse, aangename en prikkelvrije kledij aan hebben in huis en daarmee nestel ik mij dan op de bank. Of wil je echt een *guilty pleasure*? Karaoke! En ik hoef niet eens zat te zijn om eraan te beginnen.

als letters dansen voor onze ogen

tekst: Lie Van Roeyen ■ beeld: Lie Van Roeyen en Rin Verstraeten

Doctoraatsstudenten: wie zijn ze, wat doen ze, wat drijft hen? "Wie doctoreert, heeft een passie voor onderzoek!" stelt de website van onze universiteit. We gingen op zoek naar zo'n gepassioneerde onderzoekster die zich tot voor kort nog onder ons, studenten, bevond, maar zich nu mag rekenen tot de wondere wereld van de doctors in spe. Rosa Lambert is een vierentwintigjarige doctoraatsstudente op het Departement Letterkunde. "Wat als letters dansen voor je ogen?" lijkt een vraag voor de oogarts, maar kan ook door Rosa beantwoord worden. Binnen de theaterwetenschap onderzoekt ze namelijk de strategieën die gebruikt worden in hedendaagse podiumkunsten om tekst en beweging te laten overlappen.

van passie naar onderzoek

Vanuit een grote passie voor theater begon Rosa Lambert in 2013 aan de opleiding Engels en Theater-, film- en literatuurwetenschappen. Adaptatie, Theatergeschiedenis en Opvoeringsanalyse waren maar enkele colleges die Rosa's voorliefde voor theater verder aanwakkerden – de overige vakken nam ze er graag bij. De korte maar krachtige master Theater- en filmwetenschap was een logisch vervolg. Mastercolleges reikten heel wat interessante onderwerpen aan, wat de keuze voor een doctoraat binnen de theaterwetenschappen verklaart. "De focus lag in de master minder op geschiedenis en opvoeringsanalyse en meer op theorie en filosofie", vertelt Rosa. "Zo ben ik het liefst met theater bezig: vanuit de vraag hoe denken en bepaalde denkkaders iets kunnen vertellen over theater. Deze filosofische en theoretische vragen prikkelden mij ook meer wanneer ik zelf naar een voorstelling ging kijken."

de rol van tekst op een podium

Vanuit een theoretisch kader kijkt Rosa naar hedendaags werk – zowel theater, performance als dans – dat op een of andere manier tekst inzet als motor voor beweging. "Dit kan zich uiten in een vrij narratieve voorstelling," licht Rosa toe, "zoals die van de Nederlandse theatermaakster Abke Haring. Ze koppelt woorden voortdurend aan beweging, zoals een choreografie. Die hybriditeit tussen dans als choreografie en theater als tekst komt

samen in haar werk. Daarnaast heb je ook dansers en choreografen die beginnen te spreken of met woord aan de slag gaan om een soort muzikaliteit en beweging te creëren die zich echt binnen taal situeert. Het valt me op dat er nu veel werk gemaakt wordt waarin tekst en beweging met elkaar worden verstrengeld." Rosa's onderzoek brengt al deze pogingen samen om te achterhalen wat tekst kan doen op een podium. Zo analyseerde ze bijvoorbeeld de voorstelling *new skin* van Hannah De Meyer. "De Meyer heeft zich voor deze voorstelling gebogen over teksten die dialogeren met feminisme, dekolonisatie en ecologie", legt Rosa uit. "Deze lectuur heeft bij Hannah een heftige lichamelijke reactie getriggerd. Vanuit die ervaring begon ze zelf een tekst te schrijven die ze opvoert. De echo's van die gevoelens klinken door in haar opvoering door middel van bewegingen die ze maakt bij haar tekst. Tekst en beweging vloeien op deze manier in elkaar over."

een nieuwe bril

Tekst krijgt dan ook een centrale plaats in het onderzoek van Rosa. Tijdens haar opleiding werd ze aan het denken gezet over tekst. Doet tekst niet meer dan verhalen vertellen of klanken produceren? "Wat er zich op tekstueel vlak binnen de theaterwereld afspeelt, wijkt af van wat we algemeen verstaan onder een theatertekst. Er is nood aan een kader waarin we over tekst kunnen nadenken als iets dat overlapt met beweging", stelt Rosa. In haar onderzoek tracht ze te definiëren wat daarmee aan de hand is. Ze merkt ook dat proffen en onderzoekers binnen de theaterwetenschap enthousiast zijn over haar onderzoek.

"Zij hebben veel werk zelf bekeken door een bril die ik nu wil afzetten", vertelt Rosa. "Binnen mijn onderzoeksveld is er dus gelukkig ruimte voor vernieuwing." Rosa probeert de nodige academische aandacht te vestigen op deze nieuwe theaterpraktijk. "Het lijkt me belangrijk dat theoretici die recente ontwikkelingen meenemen in hun denken over tekst, want de praktijk gaat vooraf aan de theorievorming. Maar dit theoretisch denken zit voorlopig nog 'verborgen' in de voorstellingen en performances. Het denken van de makers is vluchtig, mijn denken bevindt zich op papier. Mijn onderzoek wil de theorie uitlichten en doen resoneren door verschillende voorstellingen naast elkaar te plaatsen en zo een synthese maken."

schipperen tussen bühne en bureel

Het werkveld rond Rosa's onderzoek zorgt voor heel wat interessante ontmoetingen die voor een aangename afwisseling zorgen met het bureauwerk. Ze bevindt zich dan ook regelmatig in een theaterzaal of op een lezing, waar ze haar onderzoek deelt met anderen uit het veld. Dit gaat van studenten tot andere theaterwetenschappers tot de artiesten zelf. Doctoraatsstudenten hebben een vrijheid van vier jaar waarin ze zich kunnen verdiepen in hun onderzoek. Discipline mag dan ook niet ontbreken om dit parcours tot een goed einde te brengen. "Je moet jezelf je werkdag opleggen. Ik begin om halfnegen en eindig om zes uur. Als ik naar een voorstelling ga kijken die relevant is voor mijn onderzoek, reken ik die natuurlijk ook tot mijn werkdag. Theater blijft nog steeds, naast mijn studie en onderzoek, mijn favoriete ontspanning. Al moet ik opnames van een voorstelling tot drie keer toe opnieuw bekijken, het blijft zalig. Het is veel en hard werken en je moet echt gebeten zijn door je onderwerp om dit werk vol te houden. Het zijn de voorstellingen en de ontmoetingen met de makers die mij motiveren dit onderzoek voort te zetten."

het laatste woord

tekst: Maureen Lambrechts ■ beeld: Amber Peeters

Je zal het maar voorhebben: het ligt op het puntje van je tong en toch kan je er niet opkomen. Dat ene woord ontglipt je keer op keer. Of een woord dat je altijd uit een andere taal gebruikt, zonder überhaupt te bedenken of het ook in onze taal bestaat. Ook dit jaar schiet *dwars* alle schlemielen in zulke navrante situaties weer te hulp. Maandelijks laten we ons licht schijnen op een vreemd woord, eentje waar de grappigste verhalen achter schuilgaan, een onvertaalbaar woord met een lading van betekenis of uitdrukking waarvan de herkomst al tijden niet meer duidelijk is. Deze editie het begrip 'fingerspitzengefühl'.

De wroeging in het gezicht waarmee wij, Belgen, sommige Duitse woorden zeggen – met het woord *Schmetterling* begrijp je onmiddellijk wat ik bedoel – staat lijnrecht tegenover het dagelijkse gebruik van het woord fingerspitzengefühl. De schijnbare finesse die je wil aantonen door het woord te gebruiken, hoor je bij de uitspraak duidelijk terug. Het woord werd ooit verkozen tot het mooiste Duitse woord in onze taal. Het won met een duidelijke voorsprong op 'überhaupt'.

Het woord wijst altijd op een bepaalde behendigheid, een onmiskenbaar fijne manier van handelen. Of het nu een voetballer is die een bal precies in de rechterbovenhoek van het doel trapt of een hulpverlener die een angstig kind op zijn gemak kan stellen; het is de tact, de precisie en de verfijndheid die in de derde dimensie van dit woord schuilgaat.

Fingerspitzengefühl is dan ook een staat van intuïtie waarmee iemand erin slaagt om een delicate situatie juist in te schatten en daar ook naar handelt. Die bewuste staat is, zonder het Duitse woord te noemen, beschreven door de Japanner en Boeddhist Daisetsu Teitaro Suzuki in een boek over zwaardkunst. Gekaderd binnen Japanse zen-theorieën en het boeddhisme gaat het om een werkelijk meester te worden van een kunst. De technische kennis alleen is niet voldoende, men moet de techniek overstijgen zodat de kunst een 'kunst zonder kunst' wordt die uit het onderbewuste groeit.

Het Duitse leenwoord verliest heel wat van zijn praal indien we het zouden vertalen. Ons vingertoppengevoel of het Engelse *finger tips feeling* kan niet in de kleinste nabijheid het uitspraakplezier van het origineel evenaren. Dat Belgen en Nederlanders het woord zo graag gebruiken, is te verklaren door de aanwezigheid van veel medeklinkers die tegen de tanden of tegen de lippen moeten worden uitgesproken. Dat blijken de favorieten van moedertaalsprekers van het Nederlands. Probeer het vooral zelfs eens over je lippen te laten vloeien, moest dat tijdens het lezen nog niet zijn gebeurd.

tekst: Anne Leupen ■ beeld: Lie Van Roeyen

October power

Around September
I start to howl
My hands turn to claws
I don't walk, I slither
My eyes become slits
And I don't speak, I growl

My soul rises
Spirit intensifies
Strength magnified
And the innocent girl
Becomes innocent no more

I feel it in my bones
The changing of the seasons is here

And Halloween is near

© NAOMI BOUSSON